

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

1. Lovforslagets hovedindhold

Lovforslaget indeholder forslag til ændring af miljøbeskyttelseslovens § 70 om offentligt foranstaltede selvhjælpshandlinger og § 110 b om rettighedsfrakendelse.

Det foreslås, at tilsynsmyndigheden får ret til at iværksætte forebyggende foranstaltninger, men ikke pligt, i forbindelse med forurening og risiko herfor med henblik på at kunne forhindre, at der opstår situationer, der indebærer overhængende fare for sundheden eller medfører væsentlig forurening eller udbredelse heraf.

De forebyggende foranstaltninger skal kunne iværksættes i situationer, hvor den ansvarlige virksomhed er ude af drift. Udgifterne herved afholdes på den ansvarliges regning. Virksomheder i drift, vil ikke blive omfattet af bestemmelsen, og for disse gælder lovens bestemmelser om håndhævelse og påbud. Den foreslåede bestemmelse skal videre ikke finde anvendelse, hvis forebyggende foranstaltninger kan gennemføres efter anden lovgivning.

Der foreslås endvidere en ændring af miljøbeskyttelseslovens § 110 b. Det præciseres, at straf efter straffelovens § 196 ligestilles med overtrædelse af miljøbeskyttelsesloven, og at tilsidesættelse af vilkår knyttet til en tilladelse, dispensation eller en godkendelse efter loven eller i forskrifter udstedt i medfør af loven ligestilles med undladelse af at efterkomme forbud eller påbud, som er udstedt i medfør af disse bestemmelser.

2. Lovforslagets baggrund og formål

2.1 Forebyggende foranstaltninger

Lovforslaget er aktualiseret af Miljøklagenævnets afgørelse i marts 1997, der medførte en lukning af kemikalievirksomheden H&C Prom Kemi ApS, Viomose i Sydsjælland. Virksomheden blev erklæret konkurs den 2. maj 1997.

Tilsynsmyndigheden Storstrøms Amt har vurderet, at de ca. 3500 tons farligt affald, der for tiden er op-

lagret på virksomheden, i løbet af få år vil medføre risiko for væsentlig forurening på grund af gennemtæring m.v. af beholdere. Der er ikke økonomiske midler i konkursboet til at efterkomme et tidligere meddelt påbud fra Miljøklagenævnet til virksomheden om at bortskaffe affaldet.

På den baggrund har amtet ønsket, at der skabes mulighed for en samlet offentligt foranstaltet bortskaffelse af det oplagrede affald, inden der opstår fare for sundhed og miljøet. Hvis der først gribes ind, når forureningstruslen er akut, er det amtets vurdering, at bortskaffelsesomkostningerne vil blive fordoblet og samlet beløbe sig til 25-30 mio. kr.

Sagen om H&C Prom Kemi ApS har givet anledning til tvivl, om miljøbeskyttelseslovens håndhævelsesbestemmelser, først og fremmest lovens § 69, stk. 1 nr. 3, udgør et tilstrækkeligt sikkert retsgrundlag for offentligt iværksatte selvhjælpshandlinger, der har baggrund i, at et påbud ikke efterkommes.

Det er forbundet med stor usikkerhed, om tilsynsmyndigheden, efter at H&C Prom Kemi ApS gik konkurs, med henvisning til lovens § 69, stk. 1, nr. 3, vil kunne fjerne affald og foretage andre selvhjælpshandlinger til opfyldelse af påbud, som virksomheden ikke har efterkommet.

Problemstillingen går videre end sagen om H&C Prom Kemi ApS, idet der er tale om et håndhævelsesproblem for tilsynsmyndighederne af mere generel karakter. Problemet opstår eksempelvis, hvor en forurenende virksomhed indstiller driften og selskabet bag virksomheden går konkurs eller opløses og efterlader en forureningstrussel. Den retlige usikkerhed om det hjemmelsmæssige grundlag for offentligt finansierede selvhjælpshandlinger, kan også opstå i tilfælde, hvor tilsynsmyndigheden ikke har kendskab til, hvem der er ansvarlig for forholdet, eller hvor den ansvarlige ikke længere råder over ejendommen.

Når en virksomhed bliver erklæret konkurs, kan tilsynsmyndigheden normalt ikke længere regne med, at et allerede meddelt påbud vil blive efterkommet. Det må anses for tvivlsomt, om konkursboet indtræder i